

Sprawozdanie z Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Pedagog, nauczyciel, doradca, terapeuta w sytuacji zróżnicowania kulturowego”

Poznań, 7 kwietnia 2016 roku

Od zarania dziejów ludzkości towarzyszą migracje zagraniczne, określane w literaturze przedmiotu jako „przemieszczenie terytorialne związane ze względnie trwałą zmianą miejsca zamieszkania”². Z danych OECD z 2009 roku wynika, że prawie 3% ludności świata, czyli około 190 mln osób, przebywa czasowo lub na stałe poza swoim krajem pochodzenia³. Intensywne przemieszczenia ludności powodują, że w XXI wieku coraz trudniej wskazać kraje homogeniczne kulturowo. Ilustracją tego mogą być słowa Paula Scheffera:

Imigranci ze wszystkich stron miasta zmienili wygląd wielkich miast. Od dawna przestały już mieć znaczenie ich i nasze pierwotne zamierzenia. W naszych dzielnicach zagnieździł się świat, co jest doświadczeniem konsternującym i szokującym. Rynki, świątynie, szkoły i związki sportowe: wszystko i wszyscy stykają się z aktualną wędrówką ludów, której końca nie widać⁴.

Wielokulturowość (multikulturalizm) staje się zatem coraz bardziej znamieną cechą współczesnego świata i tym samym wyzwaniem dla wszystkich

² M. Okólski, *Demografia*, Warszawa 2004, s. 82.

³ *How is international student mobility shaping up?* Education Indicators in Focus, 2009, 5, s. 1-4.

⁴ P. Scheffer, *Druga ojczyzna. Imigranci w społeczeństwie otwartym*, Wołowiec 2010, s. 12.

ludzi, szczególnie tych, którzy w codziennej pracy stykają się z osobami odmiennymi kulturowo. Należą do nich głównie przedstawiciele praktyki edukacyjnej: nauczyciele, w tym akademicy, pedagodzy, a także doradcy oraz terapeuci, jako że pobyt poza granicami własnego kraju pochodzenia generuje wiele reperkusji dla zdrowia psychicznego imigrantów. W związku z tym konieczne wydaje się podejmowanie inicjatyw naukowych, które umożliwią wielowymiarowe spojrzenie na zadania i wyzwania stojące przed osobami pracującymi na co dzień z imigrantami, uchodźcami, repatriantami oraz członkami mniejszości narodowych i etnicznych.

Egzemplifikacją jednej z nich jest zorganizowana 7 kwietnia 2016 roku na Wydziale Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu Ogólnopolska Konferencja Naukowa pod hasłem: „Pedagog, nauczyciel, doradca, terapeuta w sytuacji zróżnicowania kulturowego”. Pomysłodawcami naukowego spotkania były: Zakład Pedeutologii i Zakład Poradnictwa Społecznego, reprezentowane przez: prof. dra hab. Stanisława Dylaka, prof. zw. dr hab. Magdalenę Piorunek, prof. UAM dra hab. Marka Budajczaka, dr Grażynę Barabas, dr Joannę Kozielską, dra Mateusza Leszkowicza, dr Agnieszkę Skowrońską-Pućka, dr Grażynę Teusz, dra Krzysztofa Wawrzyniaka, mgr Katarzynę Banaszak (sekretarz), mgr Anetę Baranowską (sekretarz), mgr Elżbietę Leszczyńską, mgr Magdalenę Andrys, mgr Dorotę Dolatę oraz mgr Michała Szotta. W koordynację przedsięwzięcia włączyło się również: Koło Naukowe Edukacji Międzykulturowej oraz Studenckie Koło Naukowe „poMOC”, działające przy wspomnianych zakładach. Patronat honorowy nad konferencją objęli: dziekan Wydziału Studiów Edukacyjnych UAM – prof. zw. dr hab. Zbyszko Melosik, Polskie Towarzystwo Pedagogiczne oraz Stowarzyszenie Wspierania Edukacji Międzykulturowej.

Wydarzenie zgromadziło 73 prelegentów, wśród których znaleźli się reprezentanci 35 czołowych ośrodków naukowych funkcjonujących w naszym kraju – zarówno wybitni przedstawiciele nauk społecznych i humanistycznych, jak i młodzi adepci nauki, a także pracownicy instytucji, głównie szkół oraz organizacji działających na rzecz integracji osób odmiennych kulturowo.

Konferencja rozpoczęła się sesją plenarną, która odbyła się w auli Wydziału Studiów Edukacyjnych UAM. Tę część obrad moderowali: prof. dr hab. Stanisław Dylak oraz prof. zw. dr hab. Magdalena Piorunek, którzy przywitani także zgromadzonych gości oraz wprowadzili ich w problematykę naukowego spotkania. Prof. Magdalena Piorunek zwróciła uwagę na potrzebę wielokulturowego dyskursu i dyskursu o wielokulturowości, natomiast prof. Stanisław Dylak na różnice w podejściach: wielość kultur oraz metakultura w edukacji. W dalszej kolejności nastąpiło uroczyste otwarcie konferencji przez prof. zw. dra hab. Zbyszko Melosika, który w swoim przemówieniu podkreślił znaczenie podejmowania refleksji i dyskusji nad zróżnicowaniem kulturowym.

W części plenarnej wygłoszono 7 prelekcji, których treść koncentrowała się na wyzwaniach związanych ze współwystępowaniem na tej samej przestrzeni odmiennych kulturowo grup społecznych. Jako pierwsza głos zabrała, zarówno w swoim, jak i w imieniu prof. zw. dra hab. Jerzego Nikitorowicza, dr Anna Młynarczuk-Sokołowska z Uniwersytetu w Białymstoku. W swoim referacie przedstawiła zadania stojące przed współczesną edukacją międzykulturową. Jako drugi wystąpił prof. UwB dr hab. Mirosław Sobecki. W wygłoszonej prelekcji zobrazował pedagogiczną perspektywę komunikacji międzykulturowej w wymiarze religijnym, zwłaszcza kwestie umiejętności przyjmowania perspektywy Innego oraz ewolucję chrześcijaństwa i jego powiązania z judaizmem i islamem. W dalszej kolejności prof. zw. dr hab. Agnieszka Cybał-Michalska z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu omówiła (meta)analityczną wartość założeń teorii konstrukcji kariery M. Savickasa. Jako czwarta głos zabrała prof. UAM dr hab. Agnieszka Gromkowska-Melosik, która przedmiotem swoich rozważań uczyniła kompetencje doradcy zawodowego w warunkach zróżnicowania kulturowego. Następnie wystąpiła prof. UAM dr hab. Hanna Mamzer, poddając analizie postrzeganie odmienności kulturowej oraz różnice w niewerbalnych zachowaniach przedstawicieli różnych kultur. Kolejna prelegentka – prof. UwB dr hab. Wioleta Danilewicz zaprezentowała implikacje migracji zagranicznych. Zwieńczeniem sesji plenarnej było wystąpienie prof. UAM dra hab. Tomasza Gmerka, który ukazał funkcjonowanie nauczyciela w różnych modelach edukacji wielokulturowej.

Po przerwie prelegenci udali się na dalsze obrady, które przebiegały w 8 sesjach – 4 przedpołudniowych prowadzonych równolegle i 4 popołudniowych, także odbywających się jednocześnie. W ich trakcie wygłoszono 61 referatów, których treść oscylowała wokół rozległej tematyki związanej z rolą pedagoga, nauczyciela, doradcy, terapeuty w sytuacji zróżnicowania kulturowego.

W pierwszym panelu, moderowanym przez dra Krzysztofa Wawrzyniaka (UAM) przedstawione zostały praktyczne egzemplifikacje wspomagania cudzoziemców oraz członków mniejszości i narodowych w środowisku szkolnym. Prof. UAM dr hab. Iwona Piotrowska podkreśliła znaczenie kształcenia geograficznego w poznawaniu i rozumieniu zróżnicowania kulturowego na świecie. Dr Anna Fornalczyk-Lipska zarysowała kwestie wielokulturowości w najnowszej polskiej literaturze dziecięcej oraz opisała rolę, jaką może ona odegrać w kształtowaniu postaw młodych ludzi wobec obcości. Dr Sylwia Zydek omówiła założenia projektu „Edukacja w miejscach pamięci”, skierowanego do uczniów klas V. Programy i projekty, mające na celu integrację mniejszości narodowych i etnicznych z Gruzynami, przybliżyła mgr Megi Bibiluri, a dobre praktyki edukacji wielokulturowej w Społecznym Gimnazjum nr 20 w Warszawie przedstawiła mgr Angelika Figiel. Kolejna prelegentka – mgr Agnieszka Wąsik podjęła dyskusję dotyczącą przygotowania polskiej szkoły na przyjęcie

obcojęzycznych dzieci. W dalszej kolejności głos zabrała mgr Agnieszka Wiesza-czewska, która zaprezentowała autorski projekt: „Wrocławskie ścieżki tolerancji”, mający na celu zapoznanie uczniów wrocławskich licealistów z różnorodnością kulturową ich miasta. Ostatni referat wygłoszony w tej sekcji, autorstwa mgr Katarzyny Woźniak, dotyczył najważniejszych działań oraz narzędzi wspierających edukację dzieci imigrantów w krajach Unii Europejskiej.

Obrady w sesji drugiej, prowadzonej przez dr Joannę Kozielską (UAM), skoncentrowane były na różnych formach pomocy psychopedagogicznej adresowanej do dzieci i młodzieży o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Zainaugurowała je dr Magda Kalkowska, poddając refleksji przebieg procesu integracji dzieci i młodzieży z polskim tłem migracyjnym w Niemczech. W kolejnym wystąpieniu dr Jolanta Piekarska zwróciła uwagę na konieczność przygotowania uczniów na przyjęcie w szkole dzieci uchodźców oraz przedstawiła przykład dobrej praktyki w tym zakresie, jaką jest Festiwal Trzech Kultur. Trzecia prelegentka – lic. Paulina Szydłowska ukazała wnioski z badań prowadzonych w ramach projektu „(Nie)łatwe powroty do domu. Badanie funkcjonowania dzieci i młodzieży powracających z migracji”, kierując uwagę słuchaczy na trudności szkolne dzieci migrantów oraz na sposoby ich przezwyciężenia. W dalszej kolejności mgr Aneta Baranowska scharakteryzowała tutoring jako formę wsparcia integralnego rozwoju jednostki i możliwości jego wykorzystania w pracy z dziećmi cudzoziemskimi, a mgr Oksana Kotormus zobrazowała, z perspektywy własnych doświadczeń nauczyciela szkoły gimnazjalnej, znaczenie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla dzieci odmiennych kulturowo. Szóste wystąpienie tej sekcji, zaprezentowane przez mgra Marcina Lerkę, zostało poświęcone roli Wewnętrzzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego w wyborze dalszej drogi szkolnej, zawodowej i życiowej młodzieży imigranckiej. Po nim głos zabrała mgr Magdalena Zaborowska, która przedstawiła doświadczenia w zakresie wykorzystania diagnozy językowo-pedagogicznej i indywidualnej pracy z dzieckiem i rodziną w pracy wychowawcy międzykulturowego w ośrodku dla cudzoziemców. Z kolei lic. Agnieszka Nymś przedmiotem swoich rozważań uczyniła diagnozę funkcjonowania mniejszości romskiej w polskiej szkole, a dr Joanna Kozielska sytuację zawodową młodych emigrantów oraz zapotrzebowanie na całonocne poradnictwo o transnarodowym charakterze.

Uwagę mówców trzeciego zespołu, moderowanego przez prof. UAM dra hab. Marka Budajczaka (UAM), absorbowowała rola nauczyciela w sytuacji zróżnicowania kulturowego. Dr hab. Małgorzata Pamuła-Behrens, otwierająca obrady w tym panelu, uwydatniła, na podstawie badań pilotażowych, postawy i przekonania nauczycieli na temat dzieci migrantów w szkole i pracy z nimi oraz dokonała oceny przygotowania nauczycieli do pracy z uczniem cudzoziemskim. Prof. UAM dr hab. Marek Budajczak przedstawił referat dotyczący pedagoga

wobec wizji i realiów „spójności społecznej” oraz „uspójniania społecznego”, a dr hab. Przemysław Gębał poddał analizie dydaktykę języka polskiego jako drugiego oraz kształcenie w zakresie nauczania polszczyzny cudzoziemców. Kolejna prelegentka – dr Emilia Śmiechowska-Petrovskij omówiła możliwości doskonalenia zawodowego polskich nauczycieli w zakresie edukacji uczniów w młodszym wieku, przejawiających trudności adaptacyjne w obliczu zmiany środowiska kulturowego i edukacyjnego. Mgr Anna Katarzyna Charko, występująca jako piąta, zanalizowała możliwości wykorzystania tekstów z obszaru antropologii kulturowej w pracy edukacyjno-wychowawczej pedagoga i polonisty w szkole gimnazjalnej. Referująca po niej mgr Aleksandra Gancarz ukazała, na podstawie własnych dociekań empirycznych, działania nauczycieli na rzecz uczniów osiedlających się w Polsce z rodzicami na podstawie Ustawy o repatriacji. Z kolei mgr Ewa Kobylecka swoje wystąpienie poświęciła adekwatnym strategiom edukacji nauczycieli przygotowujących ich do pracy z osobami odmiennymi kulturowo, a mgr Katarzyna Księżopolska – roli nauczyciela w kreowaniu społeczeństwa wielokulturowego oraz wyzwaniom stawianym przed edukacją międzykulturową.

Refleksję poznawczą w czwartej sekcji, prowadzonej przez dr Grażynę Teusz (UAM), budziła problematyka różnic kulturowych w perspektywie międzynarodowej. Jako pierwszy głos w niej zabrał dr Tarzycjusz Buliński, który przedstawił sytuację spotkania międzykulturowego pomiędzy dwoma odrębnymi światami społecznymi: kulturą Indian E'ñepá z Amazonii wenezuelskiej oraz kulturą narodową Wenezuelczyków. W dalszej kolejności dr Joanna Kapica-Curzytek omówiła europejskie doświadczenia i dylematy w drodze do budowania zintegrowanego społeczeństwa w kontekście współczesnych migracji uchodźców ze Wschodu. Występująca po niej dr Magdalena Ziółkowska-Kuflińska zobrazowała działalność hiszpańskiej szkoły *Centre Municipal de Formació per a Persones Adultes – Call Gallifa*, w szczególności realizowane w niej programy, których głównym celem jest poszukiwanie i wdrażanie sposobów zapobiegania oraz eliminacji wykluczenia społecznego i kulturowego migrantów. Czwarty prelegent – mgr Patryk Kaczmarek dokonał rekonstrukcji fragmentów filozofii amerykańskiego neopragmatysty Richarda Rorty'ego oraz zaprezentował powiązania między edukacją międzykulturową a sformułowanym przez Amerykanina rozumieniem pojęcia solidarności. Referujący po nim: mgr Paweł Kalinowski oraz mgr Marek Brdak ukazali osobowościowe uwarunkowania piłkarzy nożnych w sytuacji zróżnicowania kulturowego w klubie SV Berliner Brauereien. Z kolei mgr Sara Nunez Torrado i mgr Dorota Dolata poddały analizie różnice w podejściu wobec uczniów imigrantów w hiszpańskim systemie edukacyjnym oraz przedstawiły przykłady działań mogących wspomóc integrację tych dzieci z hiszpańskimi uczniami. W dalszej kolejności głos zabrały: mgr Barbara Vusic oraz mgr Aleksandra Malinowska. Pierwsza z nich

zaprezentowała przykłady dobrych praktyk, mających na celu tworzenie przyjaznego integracji rodzin odmiennych kulturowo środowiska w Australii, druga zaś – konieczność uświadomienia istoty komunikacji międzykulturowej we współczesnym świecie, wyzbycia się uprzedzeń i walki ze stereotypami. Występujący jako ostatni w tym zespole Wojciech Oronowicz omówił wybrane zagadnienia dotyczące zróżnicowania w zakresie seksualności w nawiązaniu do obecnej sytuacji migracyjnej ludności, ze szczególnym uwzględnieniem homoseksualności i ograniczania zachowania i praw kobiet przez patriariat.

Przedmiotem analiz podejmowanych w piątej sekcji, moderowanej przez dra Mateusza Leszkowicza (UAM), były przykłady dobrych praktyk w środowisku akademickim. Mgr Katarzyna Banaszak przedstawiła działalność Koła Naukowego Edukacji Międzykulturowej działającego na WSE UAM i podejmowane przez jego członków inicjatywy na rzecz dialogu kultur w środowisku akademickim. Mgr Izabela Bogdanowicz zaprezentowała wybrane praktyki, które w jej przekonaniu są typowe i sprawdzają się w prowadzeniu ćwiczeń w grupach studenckich z udziałem cudzoziemców oraz sprzyjają kształtowaniu przyjaznych relacji między przedstawicielami różnych kultur. Mgr Magdalena Kozula rozważała na temat roli kursów adaptacyjno-językowych w adaptacji studentów zagranicznych do nowego środowiska edukacyjnego. Dr Magdalena Kultea-Hulboj przybliżyła możliwości wykorzystania metody Open Spaces for Dialogue and Enquiry (OSDE) w akademickiej edukacji międzykulturowej. Kolejna prelegentka – mgr Aleksandra Matyja zaprezentowała wynik prowadzonych przez kilka lat weryfikacji empirycznych dotyczących sytuacji studentów cudzoziemskich na przykładzie Uniwersytetu Wrocławskiego, w szczególności integracji migrantów edukacyjnych z członkami społeczeństwa przyjmującego. Tę część obrad zamknęło wystąpienie lic. Katarzyny Boguckiej dotyczące projektu „Studenci UAM bez Granic”, realizowanego w Tanzanii i Paragwaju.

Szósta sekcja, moderowana przez dr Grażynę Teusz (UAM), dotyczyła poradnictwa i terapii wobec wyzwań wielokulturowości. Otworzył ją prof. UAP dr hab. Robert Bartel, omawiając zasadnicze cechy znaków i symboli opartych na dokumentacji z sesji arteterapeutycznych, przeprowadzonych z osobami pochodzącymi z różnych środowisk i kultur w Pracowni Terapii przez Sztukę, działającej przy Wojewódzkim Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Gnieźnie oraz w ramach realizacji wielu projektów arteterapeutycznych. Po nim głos zabrała dr hab. Alicja Czerkawska, ukazując typy poradnictwa międzykulturowego prowadzonego we Wrocławiu. Występująca w dalszej kolejności mgr Katarzyna Marchewka zaprezentowała specyfikę pracy psychoterapeutycznej z osobami pochodzącymi z krajów arabskich i muzułmańskich. Następna prelegentka – lic. Katarzyna Szolc uwydatniła możliwości edukacji międzykulturowej na przykładzie projektu: „Bibliodrama i metody twórcze”, realizowanego przez Bielskie Stowarzyszenie Artystyczne „Teatr Grodzki”. Referująca jako

piąta dr Katarzyna Waszyńska skupiła się na specyfice psychoterapii w sytuacji zróżnicowania kulturowego, w szczególności na czynnikach ryzyka, zakresie pracy oraz możliwościach pomocy w sytuacji kiedy psychoterapeuta i klient pochodzą z odmiennych kulturowo środowisk. Z kolei prowadząca sesję dr Grażyna Teusz przedstawiła dylematy terapeutycznej wielokulturowości, a dr Adam Zemelka dokonał próby zdefiniowania *coachingu* w kontekście międzykulturowym oraz omówił specyfikę owego kontekstu pracy z wyodrębnieniem szczególnych źródeł – tzw. zasobów klienta.

W siódmym panelu, prowadzonym przez dr Grażynę Barabasz (UAM), obrady oscylowały wokół działalności projektowej w warunkach zróżnicowania kulturowego. Prof. nadzw. dr hab. Beata Orłowska przedstawiła założenia projektu „Gorzów – Przyszań w obszarze wielokulturowego spotkania”. Dr hab. Małgorzata Stopikowska przybliżyła działalność organizacji pozarządowych zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy dokonanej na tle kulturowym. Działania polskich obywateli na rzecz krajów rozwijających się na przykładzie międzynarodowego projektu „Pedagogzy na krańcu świata” zaprezentowała dr Grażyna Barabasz. Referująca w dalszej kolejności dr Ewa Sowa-Behtane opisała działalność Stowarzyszenia Rodzin Wielokulturowych, będącego organizacją pozarządową, reprezentującą interesy osób odmiennych kulturowo. Mgr Beata Płuciniczak-Motowidło, na podstawie wyników badań własnych, ukazała działania podejmowane przez biblioteki publiczne w zakresie wpierania integracji społecznej przedstawicieli innych kultur. Mgr Mateusz Sikora przybliżył założenia projektu „Obywatelskość 2.0”, realizowanego na Litwie pośród litewskich Polaków, mającego na celu integrację osób o zróżnicowanej tożsamości, a mgr Sylwia Szulc – działalność organizacji pozarządowych działających na terenie Torunia, skierowanej do osób starających się o status uchodźcy w Polsce. Zwieńczeniem tej sesji była prelekcja mgr Anny Żądło, poświęcona efektywnym metodom w edukacji medycznej i profilaktyce zdrowotnej w Kenii.

Ostatnia – ósma sekcja, moderowana przez dr Iwonę Chmurę-Rutkowską (UAM), dotyczyła szkoły wobec zjawiska wielokulturowości. Otworzyła ją prof. UAM dr hab. Iwona Piotrowska, przedstawiając znaczenie dwujęzycznego nauczania geografii w fizycznogeograficznym oraz (multi)kulturowym poznawaniu świata. Dr Iwona Chmura-Rutkowska, na podstawie dociekań empirycznych opisała sposób przedstawienia „Innych” i „Obcych” w polskich podręcznikach szkolnych. Mgr Agnieszka Kozakoszczak zaprezentowała doświadczenia, wnioski, rekomendacje i wyzwania dotyczące współpracy pomiędzy szkołami, asystentkami i asystentami międzykulturowymi lub osobami zatrudnionymi na stanowisku pomocy nauczyciela oraz organizacjami pozarządowymi. Metody i formy pracy z uczniem cudzoziemskim z barierą językową na zajęciach przedmiotowych w klasie przybliżyła słuchaczom mgr Urszula Majcher-Legawiec. W dalszej kolejności głos zabrały: mgr Monika Nawracka oraz

mgr Agnieszka Nowakowska. Pierwsza z nich poczyniła refleksję nad kulturą i nauczaniem języka oraz przedstawiła podejście refleksyjne jako użyteczne narzędzie nauczających i osób odpowiedzialnych za kształt życia szkolnego, druga natomiast omówiła strategię szkół mniejszości narodowych w kreowaniu tożsamości uczniów. Występujący jako ostatni mgr Rafał Płasek dokonał próby interpretacji jawnego i ukrytego programu szkolnego w zakresie tematyki wielokulturowości, analizując treść podręczników: „Naszego elementarza” i „Naszej szkoły”.

Uzupełnieniem wygłoszonych referatów była żywa dyskusja, która stworzyła przestrzeń do wymiany poglądów na temat poruszonych kwestii i którą kontynuowano także w kularach.

Ważnym, z prakseologicznego punktu widzenia, punktem konferencji była jej część poświęcona czterem zróżnicowanym tematycznie szkoleniom, które odbyły się bezpośrednio po południowych obradach panelowych:

1) *„Historie tworzą ludzi, którzy tworzą historie” – seria filmowa „Narracje Migratorów” jako narzędzie wspierania integracji w klasie wielokulturowej*, prowadzone przez mgr Agnieszkę Kozakoszczak, trenerkę antydyskryminacyjną, członkinię zarządu i koordynatorkę programu edukacyjnego w Fundacji na rzecz Różnorodności Społecznej.

2) *Między integracją a odrzuceniem. Perspektywa cudzoziemców i społeczeństwa przyjmującego – przypadek Poznania*, prowadzone przez mgr Karolinę Sydow, antropolożkę kultury, członkinię Centrum Badań Migracyjnych UAM, doktorantkę w Instytucie Etnologii i Antropologii Kulturowej UAM.

3) *Streetworking – metoda (od)dawania głosu cudzoziemcom*, prowadzone przez mgr Agatę Kochaniewicz, doradczynię cudzoziemców w punkcie Migrant Info Point, badaczkę migracji, trenerkę z zakresu wielokulturowości.

4) *Jak przeżyć zderzenie z „górną lodową”? – czyli rzecz o stresie akulturacyjnym*, prowadzonym przez mgr Katarzynę Banaszak, doktorantkę Wydziału Studiów Edukacyjnych UAM, koordynatorkę międzynarodowych projektów w Afryce oraz w Ameryce Południowej, opiekunkę Koła Naukowego Edukacji Międzykulturowej.

Pierwsze dwa skierowane były do doktorantów oraz pracowników uczelni wyższych/institucji, pozostałe do studentów. Realizowane szkolenia cieszyły się dużym zainteresowaniem osób pragnących poszerzyć swoją wiedzę i rozwinąć umiejętności z zakresu nawiązywania kontaktu z przedstawicielami odmiennej kultury, o czym świadczy wysoka frekwencja uczestnictwa w nich.

Zorganizowanej konferencji towarzyszyły również trzy wystawy fotograficzne:

– doktorantów i pracowników Zakładu Pedeutologii pt. *Pedagodzy na krańcu świata, czyli o tanzańskich nauczycielach, ich uczniach i szkołach;*

- członkini Koła Naukowego Edukacji Międzykulturowej pt. *Jeden dzień z życia dziecka w Centrum Terapeutycznym PUNTITI – Cochabamba, Boliwia;*
- pracowników Migrant Info Point pt. *Wspólnie tworzymy jeden Poznań.*

Konkludując, przedstawione w trakcie konferencji teoretyczne analizy zagadnień, wyniki empirycznych dociekań, egzemplifikacje tzw. dobrych praktyk, a także dyrektywy kierowane do osób pracujących na co dzień z imigrantami, uchodźcami, repatriantami oraz członkami mniejszości narodowych i etnicznych umożliwiły interdyscyplinarną refleksję, dyskusję oraz wymianę doświadczeń i poglądów na temat funkcjonowania pedagoga, nauczyciela, doradcy i terapeuty w sytuacji zróżnicowania kulturowego. Stały się również płaszczyzną integracji środowiska osób zajmujących się w teorii i praktyce zagadnieniami wielokulturowości i z pewnością zainspirowały do: pogłębienia zaprezentowanych wątków, prowadzenia dalszych weryfikacji empirycznych, projektowania działań na rzecz środowisk zróżnicowanych kulturowo, a także skłoniły wszystkich uczestników do refleksji nad ich rolą w tworzeniu przyjaznego otoczenia dla osób odmiennych kulturowo oraz zachęciły do rozwijania kompetencji międzykulturowych.

Warto nadmienić, że zarówno w sesji plenarnej, jak i w panelach tematycznych wzięło udział duże grono słuchaczy – nauczycieli, pracowników organizacji pozarządowych i studentów Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, co niewątpliwie przyczyniło się do sukcesu zorganizowanego wydarzenia.

Bogactwo referatów zaprezentowanych podczas konferencji oraz podejmowane w trakcie obrad dyskusje potwierdziły konieczność prowadzenia dalszego dyskursu dotyczącego zaakcentowanych treści, które być może staną się przyczynkiem do organizacji w przyszłości innych spotkań o podobnym charakterze.